Ч. 327 (13.526). Львів, понеділок 11. грудня 193.. Poeztowa oprate zapiacono ryczaltem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед ліцитацією майна Народнього Дому.

Як ми вже повідомляли, в понеділок 11. грудня ц. р. відбудеться в канцелярії львівського нотаря Жигмонта Ґроблевського (Рутовського 3.) ліцитація частини майна Народнього Дому, а саме села *Білка* і *Костеців* у перемишлянському повіті (недвижимости під чч. 233 і 215 гіпотечних книг села Білка при окружнім суді в Бережанах за суму 748.390 зол. і недвижимість під ч. 217 гіпотечних книг села Костеців при окр. суді в Бережанах за суму 35.040 зол.). Якщо того дня не буде покупців, то буде визначена друга ліцитація, на якій обі ті недвижимости будуть продані за суму, яку москвофільська комісарська управа Нар. Дому позичила в „Земському Кредитовому Товаристві“.

Цей банк виставляє на ліцитацію частину майна Нар. Дому, бо комісар Мих. Бачинський *не здобувся заплатити хочби одної рати на рахунок затягненого ним гіпотечного довгу,* хоч від затягнення того довгу минуло кілька літ. А того довгу є *понад 30 тисяч амер. долярів.*

На майно тих двох сіл складається: а) 268 га 70 арів 39 м² орного поля, б) 65 га 92 арів 20 м² лук, в) 13 га 58 арів 46 м² пасовиськ, г) 85 арів 45 м² городів, ґ) 1 га 84 ари 36 м² неужитків і ґрунтів підбудовляних, д) 292 га 83 ари 17 м² ліса, е) двірські забудування, два водні млини і ґоральня. У свому звідомленні про маєтковий стан Нар. Дому в дні 1. X. 1928 р., яке ком. Бачинський зложив на довірочних зборах членів Нар. Дому 15. XI. 1928 р., подав він загальну вартість майна Нар. Дому в Білці і Костеві *на суму 2 і пів міліона золотих в золоті.*

Та згадана ліцитація не вичерпує справи. Це тільки початок. Адже загально відомо, що й *інші обекти Нар. Дому обтяжені ріжними гіпотечними довгами,* яких ком. Бачинський не сплачує, тому можна сподіватися, що банки, які дали для Нар. Дому позички, будуть стягати також свої претенсії шляхом ліцитації майна Нар. Дому. Між недвижимостями, загроженими ліцитацією, є також *головний будинок Народнього Дому* при вул. Рутовського ч. 22. і *дім бурси Н. Д.* при вул. Курковій ч. 14.

Ось до чого докотилась та всенародня установа, опинившися в руках дрібної москвофільської групки під кермою ком. Бачинського! А на згаданих вище довірочних зборах членів Н. Д. той ком. Бачинський скапітував собі тих членів нічим іншим, тільки ординарними вигуками та всякими нікчемними інсинуаціями на адресу українців, ну — і заповідю „привести майно Н. Д. в найкоротшому часі до порядку“ та „вибравши собі програму санації матеріяльного стану Н. Д., повести працю в тому напрямі“. Гарна праця і ще краща санація!

„Новий Час“ напередодні редакційних змін.

Довідуємося, що видавець „Нового Часу“ п. І. Тиктор виповів усім членам редакції того щоденника місце. Таксамо виповів місце і теперішньому головному редакторові „Нового Часу“ п. Д. Паліїву. Повідомляють нас, що п. І. Тиктор зробив це тому, бо має вже доволі т. зв. „паліївщини“ у свому щоденнику. Тому-то він рішився за всяку ціну її зліквідувати. Кажуть далі, що п. Тиктор хоче бачити свої видавництва чисто інформаційними органами і не бажає давати їх півому для ведення всяких політичних порахунків зі своїми противниками.

Ґерінґ помилував 5.000 вязнів.

У звязку з корисним вислідом виборів до Райхстагу та з огляду на недалекі Різдвяні Свята німецька влада рішила випустити 5.000 політичних вязнів із концентраційних таборів. Пруський президент міністрів Ґерінґ, як шеф державної тайної поліції, видаючи підчиненим органам відповідний наказ, підкреслив, що робить це з огляду на успокоєння внутр. положення та на стабілізацію нац.-соціялістичного режиму. Амнестія прислугує в першій мірі інтернованим, що виявили зміну настроїв, а також батькам численних родин.

Літвінов злегковажив уряд Гітлера.

Німецькі політичні кола вражені поведінкою Літвінова, що забавив тільки короткий час (11 годин) у Берліні. Спершу думали, що Літвінов побуде у Берліні до суботи, щоби дочекатися приїзду першого американського амбасадора при радянському уряді Буліта і разом з ним вертати до Москви.

Думають загально, що Мусоліні підчас побуту Літвінова в Римі пробував намовити його заняти прихильніше становище супроти уряду третьої німецької республики. Факт, що Літвінов не покористувався своїм берлінським побутом, щоби навязати якийсь контакт з Гітлером, вказує на те, що радянський уряд відкинув італійський проект. Управа гітлерівської партії була до останньої хвилини певна того, що прийде до зустрічі Літвінова з німецькими політиками. В міродатних колах кажуть, що Літвінов мусів мати поважні причини, що не покористувався легкою нагодою й ухилився від зустрічі з міродатними чинниками німецького уряду. Між іншим мали причинитися до того відомі східно-европейські концепції Розенберга.

Заборона виставляти предмети християнського культу.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. Окружна управа організації торговлі та рукодільного промислу в Штетині оголосила обіжник, який забороняє християнським фірмам поміщувати в виставових вікнах і продавати всякі предмети, що символізують християнський культ підчас Різдвяних Свят. Заборона обовязуватиме теж і на Великдень.

Інтернували соц.-дем. провідників.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. Трьох соц.-демократичних провідників із округи Вальденбурґ: бувш. ляндрата Франца, надбурмистра Шуберта та бувш. посла до райхстагу Сепеля інтернували в концентраційному таборі. Сепелеве майно сконфіскували. Проти Франца повели карне слідство за недозволені трансакції.

—o—

Рим --- Москва.

Уся італійська, в першу чергу римська, преса, засула в один голос про відвідини Літвінова в Римі, про далекосяглість розмов між ним і Мусолінім, про їх важливе значіння на дальший хід економічних — це найперше! — і політичних подій в Европі. Цей барабанний тон витворює безперечно відповідну атмосферу, якою заходяться у Римі запаморочити баки не так італійській публиці, як самому Літвінову: мовляв, лиш Рим і Москва виринають як головні чинники політичної реорганізації всієї Европи, починаючи, як кажуть у Парижі, від реорганізації С. Народів. Та коли приглянемося уважливіше, то Мусоліні думає зовсім реально, по сьогоднішньому: вся Росія із своїми „федеративними“ республиками вичерпана червоним раєм, знемощіла з голоду вся найбогатша наша Україна — яка багато експортувала, та не менше імпортувала — і північний Кавказ, ось їх можна би засипати, просто завалити вщерть італійською фабричною продукцією, італійськими овочами, які марне гниють у далекій Сицилії, бо їх побивають овочі з французьких кольоній в Африці. Отже й головне одиноке та негайне бажання Мусолінія тісної співпраці з Москвою для замирення світу. Коли Мусоліні це добуде — це вже неабиякий крок вперед для піднесення добробуту в Італії.

Ще може бути й друга причина зближення Італії і Совітів: Мусоліні либонь вірить, що отого неотесаного велитня візьме під свій політичний вплив конструктивної політики й з того „человека природи“ зробить нову людину-зразок майбутнього, якого зможе протиставити до боротьби з жовтою небезпекою. А забуває стару, ніким ніяк не заперечену правду: сила самої Росії як такої лише на Сході. А що там виринає новий і небезпечний її суперник Японія, то цій трагедії занепаду Росії не зарадить і політичний ґеній Мусолінія.

Бо в Італії, бачите, дещо з острахом глядять на Японію. Ось хочби взяти „Іль Пополо ді Рома“ з 29. XI. ц. р. В цьому часописі подано деякі цифри цін на японські продукти в Европі. В Амстердамі електричні лямпочки японського виробу коштують по 11 сотиків, це є десята частина ціни такихже голяндських лямпочок. Японські біцикл в Індії коштують 25 золотих. У Швайцарії продано японських годинників по 18 золотих за кільо. Японські авта в Єгипті коштують пятьдесять стерлінгів, себто менше, ніж 1.500 золотих. І тоді, коли в інших державах Европи експорт корчиться, а то й завмирає, то в Японії розростається. Цього року японський експорт сягає до десять міліярдів золотих. Шовківницьке виробництво в Японії сьогодні вчетверо більше, як в Італії. Врешті висока продукція японської вовни, яка від 1931 року щораз більше завалює европейські ринки, цеж загроза для Европи. Японія, якої нарід мало їсть, а зі снагою працює, це справжня небезпека Европи. Оствалд Спенглер писав, що в дні, коли білий чоловік передає машину коліровому чоловікові — зробив його сьогодні своїм рівним, а завтра своїм переможцем.

Саме швидкий розріст Японії бентежить супокій проворного політика, яким є Мусоліні. І тому, гадаємо, він став миротворцем Европи, щоб вона у війні не затрачувала своїх сил і обезсилена не стала жертвою своїх конфліктів. І тому думає, що співпрацею з Москвою він відродить Европу та її сили спрямує в одно творче русло. Сміливі мрії!

Одно тут дуже цікаве: чи Мусоліні бере під увагу, що без розвязки питання самостійности сорокаміліонового українського народу не може бути й мови про европейський мир?

М. З.

Який господарський сенс і обрахунок тих видатків? В тяжкі дні крізи йдуть величезні суми з податкових грошей (державних і самоуправних), які лягаючи новим тягарем на хліборобів, дають сумнівні користи. Самаж хліборобська маса, колиб мала волю ініціятиви й самодіяльности, осягнулаб справжні позитивні висліди без величезних міліонових витрат. А колиб ці субвенції попали в руки самих зорганізованих українських хліборобів, то ефект був би в десятки разів більший і — без клопоту.

Кажемо це на підставі фактів. Які величезні гроші витратили соймики на агрікультурну роботу! А висліди? Маємо приклади, що приватні організації витрачали річно в 20—30 разів менше, але висліди праці мали майже такі самі, а іноді й більші. Секрет — у ріжниці між самодіяльністю населення й субсидіованими організаціями.

Хліборобські маси загрожені, бо методи неправильні, штучні, неприродні.

Senex.

Субвенції для нежиттєздатних установ.

Луцьк, 2. XII. 1933.

Українське автохтонне населення Волині, за виключенням дуже малого відсотку, займається хліборобством. Тому питання господарської політики на Волині та стану наших селян-хліборобів є одним з важливіших для нас питань, бо від розвитку хліборобства залежить майже ціле тутешнє життя наших мас.

Хлібороби всіх країн світа переживають гостру господарську крізу. В нас-же ця кріза набрала катастрофального характеру. Селянство на краю повного банкроцтва. І коли ми про це не чуємо, то лише тому, що воно ще не вміє кричати про свою біду на европейську мірку та й... не має можливости. Воно по традиції „мовчить, бо благоденствує“. Це мовчання може декого заспокоює; може витворює ілюзію, що не так уже погано; може, навіть, дає привід думати, що справді наші маси якимсь чудом, усупереч усім подіям „благоденствують“.

А тимчасом симптоми цієї... легковажности маємо на кожному кроці й в кожній господарській закутині життя.

Всі помилки, які мусять скінчитися катастрофою хліборобства, випливають з одного джерела: Господарське питання на Волині, як і всі інші питання життя, підтягнене під один взорець національно-меншостевої політики. Національні організми самі не повинні нічого робити. За них повинен думати, робити й кермувати лише один упривілейований елемент. Українськіж хліборобські маси можуть бути лише обєктом турбот, виконавцями ініціятиви верхів. Звідси відкидання ініціятиви й самодіяльности українських мас і безперервне гальванізування субвенціями штучного господарського апарату, що всилу природи завмирає й заникає.

Віддзеркаленням наведених явищ є такі факти: З одного боку хліборобська культура й добробут мас не мають свободи розвиватися власними силами (нереєстрування філій „Сільського Господаря“, зачинювання тих філій і кооператив) дарма, що ці сили явно виходять на добро народньому господарству та не вимагають ніяких посторонніх допомогових грошей, — з другого боку щедре субвенціонування штучно творених організацій і установ. Вони остільки нежиттєздатні, що без субвенцій істнувати не можуть, а навіть гинуть і після великих субвенцій з державних і з самоуправних кас. Волинська рільна палата ще не встигла вийти з організаційного періоду, а вже мусіла гальванізувати деякі організації і установи значними субвенціями (т-во орган. і кулок рільн. по 300 зол. місячно, одно господарське т-во по 500, лицей по 700, часопис „Скиба“ півтори тисячі за 6 міс. і т. д.).

Конфіската майна.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. На основі закону про конфіскату майна влада приказала заняти в користь державного скарбу рухому власність і готівку, що належала до бувш. віцепрезидента Берліна д-ра Бернарда Вайса. Засеквестрували також депозити, що були на банковому конті Вайса, який після нац. соц. революції втік за кордон.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. ГРУДНЯ 1933.

ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК

ҐОТИ — ЧИ ҐЕТИ.

Між нашими археольогічними находками звертає віддавна на себе увагу череня цікавої, добуденної у нас ясно-сивої кераміки, яка роблена на гончарському колі з добре відчищеної глини та досконало випалена. Найбільше характеристичною формою цієї кераміки є чаші на високій, пустій ніжці, та малі посудини з двома тасьмовими вухами, а типовий є теж пластичний перстень кругом дна у численних її виробах.

Одначе поруч з цими парадними виробами виступають й інші, далеко простіші, ліплені вже вільноруч з невчищеної глини та далеко гірше випалені на кольор сіро-брунатний. Ріжниця між ними така велика, що справді тільки факт находження обох цих родів кераміки поруч себе, каже відносити їх до одної культурної групи, датованої провінціяльно-римськими фібулами до I—II. ст. по Хр.

У тілопальних гробах цієї культурної ґрупи нема зовсім зброї, так само, як нема її у готських, дещо пізніших гробах на Україні, тому приписували їх до недавна теж і готам. Одначе докладне порівнання цієї „сивої кераміки“ з новоопублікованими багатими матеріялами з румунських та мадярських музеїв виказало її вже безсумнівну культурну й етнічну єдність з численними аналогічними находками Семигороду, Румунії й угорського низу (Тавенберг, Смішко).

Отже по всякій імовірности носіями цієї культури, названої у нас „липицькою“ від великого погребища в Липиці біля Рогатина, були не германські готи, тільки трако-дацькі ґети. Прийшли вони з півдня, через Карпати, десь під сам кінець останнього століття пер. Хр., а були приневолені вже під кінець II. ст. відступити під напором германських вандалів назад за Карпати.

Гроби „липицької“ культури знаємо у нас досі лиш у кількох місцевостях, а так само знаємо лиш кілька її селищ. Певніше ствердити приналежність до себе обох вищезгаданих, таких ріжних керамічних типів, вивчити повний комплекс їх форм та орнаментів та прослідити вкінці поширення в терені репрезентованої ними культури є тому одним з чергових завдань української археольогії. З тим наміром перевів я недавно вступні розкопки в Залісцях, біля Холодова. Активну участь взяло в цьому кількох слухачів з V. року Богословської Академії.

Вже самі огляднни терену виказали що селище у Залісцях займало колись простір біля двох моргів, бо так широко находяться там сьогодні на поверхні поля, порозтягані плугом сиві черепки, звірячі кістки та випалені на цеглу куски колишньої обмазки стін. На жаль, власники поля нищать його поволі рік-річно, бо відкрили на ньому в глибині приблизно одного метра верству твердого лімоніту, добувають його у вільніших від роботи хвилинах, на весну й в осени, та продають за добрі гроші на шутрування шляху.

На вид цього зроджується скоро питання, чи знали про ту руду залізну під своїми ногами трацькі мешканці селища в Залісцях та чи не користали якнебудь з неї? Перше мабуть можливе, бо верства лімоніту не всюди однаково глибока, так, що копаючи трохи глибше, особливо на склоні горба, могли вони легко натрапити на неї. Зате на друге питання відповідь покищо непевна. Щоправда, можна булоб на нього притакнути на підставі лиш тої першої вістки, яка прийшла до Музею НТШ про „ями в лімоніті“ в Залісцях, одначе тепер треба би мати на це такі певні докази, як сліди добування руди ще за часів тамошнього селища, чого досі ще не найшлв або сліди перетоплювання її на місці, яких теж ще нема.

На перший погляд можна було взяти за жужелицю з гутничої печі кілька більших брил твердого, брунатного зверху матеріялу, що їх ми подибали підчас розкопок на селищі, одначе при ближчому розсліді показалося, що це закрашений тільки зверху лімонітом травертин, який розпускається безслідно у сільному квасі, а на залісецькому селищі є зовсім природним явищем.

Значить, нема ще доказу на те, що тамошнє населення займалося у перших століттях по Хр. добуванням залізної руди, гутництвом. Зате є на селищі певні сліди гончарської оселі з того часу. При самому березі великої ями, звідки добувають тепер лімоніт, збереглася ще половина круглого місця з проміром півтора метра (в глибині 30 цм. під верхом), грубо вимащеного жовтою глиною, яка сильно випалена до глибини за яких 10—15 цм. та від жару ціла потріскана. У ній найшов я повставлюване грубе череня побитих горшків, яке теж зовсім перепалене і після цілковитого спалення органічних складників стало дуже легке та поровате, мов губка. Виходить, що випалена кругла черінь (малий тік) — це дно гончарської печі, на що вказує й та обставина, що такого губчастого, перепаленого череня, яке стрічається тільки на гончарських оселях, є повно по залісецькому селищі. При дальших розкопках найдеться таких печей там певно ще кілька. На їх верхню конструкцію вказують великі, сильно випалені куски дуже грубої глиняної обмазки, на яких є відтиски сильного, круглого галузяя. Загостреними грубшими кінцями було воно повбиване досить глибоко в землю кругом черіні, як це наглядно показав перекрій одної такої ями від встромленої в землю галузи на самому березі обриву „копальні“, а верхи були згорнені разом. Через те утворилася шпикуляста буда, яку відтак вимастили з обох боків грубою верствою глини. І піч була готова.

У найближчому окруженні печі найшли ми в землі один цілий, просто стоячий горшок грубої ручної роботи, на якому є чотири кругом розставлені гузки з ямкою посередині; це не так для прикраси, як для кращого держання посудини в руках.

Крім того назбирали ми по селищі багато череня обох родів кераміки: точеної на колі, порі-

„Український рух дальше непокоїть Москву“.

Польські часописи отримали від своїх кореспондентів з Москви вістки про дальші атаки переслідовчої манії московських вождів на пункті українства. Буквально читаємо там таке: „Український національний рух непокоїть дальше Москву у звязку з міжнародньою ситуацією“. Генеральний секретар КП(б)У Косьор (поляк) проголосив реферат, в якому кишить від останніх нісенітниць, але крізь який пророчисто пробивається страх більшовиків, що скрізь і всюди добачують українську революційну конспірацію. З того реферату довідуємося м. ін. про *тайну розстрілу Букшованого*. Отож Букшований бувцімто „признався“ у слідстві, що в половині лютого ц. р. у Берліні бачився з полк. Сушком та що Сушко оповідав йому про свою — спільно з Ярим — конференцію у Розенберга, де була широко мова про інтервенційний бльок держав і ролю українців у тому протисовітському заговорі...

Далі — мовляв — якийсь Пирхавка виявив конспіративну роботу есерів, які теж „орієнтувалися“ на чужинецьку інтервенцію. Тут Косьор широко розводиться над есерівськими ячейками в „Червоному Шляху“, в наркоміcаріяті земельних справ, у державному транспорті й Геодезійній Управі, а ціль тих усіх „ревеляцій“ ясна: щоби мати притоку до нової „чистки“ в отих установах і під покришкою боротьби з „контрреволюцією“ — знову повести масові розстріли українців та заслку на Соловецькі острови...

Вкінці з реферату Косьора видно, що більшовики рішили „прочистити“ й польську меншину на Україні, бо чуємо про великий заговір, опертий на пів міліоні тамошніх поляків...

Будуть говорити про другу пятилітку.

Ралф Барнес, кореспондент газети „Геральд Трибюн“ повідомляє з Москви, що 25. січня 1934 р. відбудеться в Кремлі сімнацятий конгрес Російської Комуністичної Партії під проводом Сталіна. На цьому конгресі будуть представлені подробиці плянів другої пятилітки. Друга пятилітка має дату 1. січня 1933 року і має покінчитися 1. січня 1937 року. Її завданням буде перевести програму наладнання торговельних зносин з заграницею, включаючи й проект експанзії торговлі з Америкою. Головний натиск будуть класти на розвиток системи перевозу, який тепер є в хаотичнім положенні та стримує загальний поступ Радянщини. Молотов, голова Ради Народніх Комісарів, здасть головний звіт, Сталін буде говорити про працю центрального екзекутивного комітету, а Мануїльський зложить звіт з праці Третього Інтернаціоналу („Комінтерн“).

Останній конгрес Російської Комуністичної Партії відбувся в літі 1930 р. Конгрес складається з вибраних делегатів. У противенстві до конгресу, конференція комуністичної партії складається з комуністичних урядовців. Остання конференція відбулася в січні 1932 р.

„Гітлерівська Німеччина хоче війни“.

ПАРИЖ, 9. 12. ПАТ. Авасова Агенція повідомляє з Льондону, що там появилася книжка п. з.: „Гітлерівська Німеччина хоче війни“. Автором її є париський кореспондент „Нюйорк Трібюн“ і голова т-ва англьо-американської преси в Парижі Леленд Стов. Автор за час двомісячного побуту в Німеччині зібрав інформації про склад нац.-соціялістичних відділів і їх військове вишколення, про мілітарні організації, обози праці, німецьке летунство і т. д. Стов цікавився передовсім військовим вихованням німецької молоді, котру, як каже, систематично приготовляють до війни. Велике враження викликав розділ книжки, в якому автор пише про мобілізацію інтелігенції, про виховання молоді в культі мілітаризму і т. д. Американський журналіст ствердучує, що Гітлер промовляє двома голосами: одним пацифістичним, призначеним для закордону, а другим, призначеним для німців, при помочі якого взиває до воєнних приготувань і до винищення ворога. Автор кінчить заявою, що нац.-соціялістичні провідники ведуть німецький нарід неминуче до війни.

важно з плястичним перстенем на дні і деколи з гладженим простеньким орнаментом, та ліпленої вільноруч, часом із скісно карбованим вінцем. На однім черепку є галузка смерічки, глибоко рита якимсь гострим, грубим предметом, може кінцем розлупаної кістки.

Та найважнішим вислідом розколок у Залісцях було те, що тут перший раз від часу дослідів над липицькою культурою найшли ми попри селище також і погребище до нього приналежне.

При двох-трьох землянках годі ще зараз шукати за гробами, бо це може бути слід лиш короткого перебування людини на одному місці, але при більшому селищі, як нпр. у Залісцях, погребище вже мусить десь бути і ми натрапили щасливо на нього у віддалі пів кільометра у північному напрямі від селища, на полі „Камінь“. Найшли ми там вже ушкоджений алябастровим каменоломом тілопальний гріб, де була типова неносива точена кераміка: чаша на пустій ніжці, мала двоуха посудина з перстенем на дні і плитка мисочка з таким самим дном. Остання форма була досі у липицькій культурі мабуть ще незнана і є тим цікавіша. Зате вона знана добре в інвентарі анальогічної культури у південно-східній частині карпатської котловини. Отже є це новий доказ на те, що „липицька“ культура належить до закарпатського племени гетів з великої родини трацьких народів а не до германських остроготів, яких вперве знал Чорного Моря появилися у нас щойно 200 літ пізніше, під кінець IV. ст. нової ери.

На вчасну її появу у нас вказує найдена на залісецькому селищі частина миски, що належить мабуть ще до лятенської культури.

Взагалі гончарська оселя та її погребище у Залісцях, обоє загрожені тим, що добувають природні багацтва, вносять немало нового світла для пізнання липицької культури, доки систематично їх перекопаємо, що маємо вже у своєму найближчому ... на ... Музея Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

Нові методи зарібку.

Кореспондент газети „Сан“ повідомляє з Атен, що там довший час вдавалася ріжним зручним „продавцям“ продажа нібито оригінальних більшовицьких документів і то на велику скалю. Такі продавці заманювали легковірних дипльоматів з амбасад та консулятів і жертвували їм на продаж ріжні документи з більшовицьких бюр тайної поліції ДПУ. Спершу такі трансакції відбувалися в Берліні, але, коли німецька поліція викрила ошуканство, продавці перенесли свою діяльність на Балкан. Тепер вони підробили собі пашпорти і вибралися до Америки.

Нова тактика комінтерну.

Комінтерн видав нову тактику для своєї деструктивної роботи. Без огляду на всі останні умови в Европі та Америці, комуністи не зреклися своєї революційної пропаганди, яку хотять вести з підпілля. „Таймс“ на основі інформації свого риського кореспондента пише в цій справі: „Порозуміння, осягнене зі Зл. Державами, спонукало більшовиків змінити тактику в Америці. Мин. неділі комінтерн дав інструкцію своїй секції в Зл. Державах приготовитися до переходу в підпілля, наслідком чого явна діяльність є там невказана. Подібну зміну тактики рішив комінтерн перевести в Англії, Франції і Чехословаччині, бо й в тих державах явна робота покищо небажана. Комінтерн радить створити кадри професійних революціонерів для підпольної роботи. Частина їх не буде навіть входити в комуністичну партію. Якщо їм грозитиме арештування, мають тікати за границю і вести звідтіля свою роботу. Взагалі партія має працювати тепер за границею так, як за царських часів працювала в Росії. До тієї праці комінтерн прикладає особливішу вагу, тямлячи слова Сталіна: „Находимося в переддоді нової війни і революції“.

Ширіть наш часопис!

Вимерло 50 проц. населення.

Через Данціґ переїхала до Німеччини родина менонітів, зложена з чоловіка, жінки і двох дітей. Їм з трудом удалось вирватися з Радянщини, де вони, колись заможні хуторяни, пережили всі блага колективізації й удари останніх декретів Сталіна, присвячені колгоспам. Голова родини провів у Росії ціле життя, в останне на Кубанщині, й оповідає, як повідомляють кореспонденти закордонних часописів, жахливі речі. До жовтня 1928 р. можна було ще витримати, однак з уведенням колхозів почалось лихоліття. Зерна на засів не стало, сили від недоїдання упадали. Весною цього року в селі, де жили меноніти, вмерло 50 проц. всього населення. Їли котів, псів, а були навіть випадки людоїдства. Останній декрет про примусове виконання завдань, наложені на колгоспи, зробив життя неможливим. Доведена до краю родина меноніта, користаючись правами німецьких кольоністів, одержала дозвіл виїхати з більшовицького пекла і шукати покищо захисту в таборі втікачів у Шнайдеміле.

Нові титули в Австрії.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. „Германія“ повідомляє з Праги, що в Австрії в звязку з приготуваннями до зміни конституції впливові чинники розглядають нібито плян введення нових офіціяльних титулів для союзного президента та для канцлера Дольфуса. Президент Австрії одержав би титул „президента держави“, а канцлер Дольфус „канцлера держави“. Ця зміна титулів означала би формальне зголошення претенсій до обняття австрійським урядом провідництва над усім німецьким народом, згідно зі заявою, яку князь Штаремберґ зложив у Грацу. Згідно зі звідомленням „Германії“, джерело, що з нього походять ті вістки, вказує, що тут не ходить про безосновні чутки, а про справжній плян впливових австрійських чинників.

Народ собі.

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ДО УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.

Музей Визвольної Боротьби України у Празі досі іcтнував і розвивався виключно українськими засобами. Як організація національна, він засадничо не користувався ніякими чужими субвенціями і зібрані ним музейні матеріяли зберігає зовсім вільними від будь-яких зобовязань перед чужими чинниками.

Для свого дальшого існування й розвитку Музей потребує власної домівки і вже розпочав акцію будови Українського Дому у Празі. Справа має загально-національне значіння. Музей Визвольної Боротьби звертається до всіх українських установ, громад, товариств, братств, сестрицтв та інших організацій і просить допомогти йому збудувати Український Дім у Празі. Глибоко віримо, що не буде ніодної української установи чи організації ні в краю, ні в Америці, ні на еміграції, що не відгукнеться на цей заклик Музею Визвольної Боротьби України.

Досі вже такі організації й установи надіслали свої жертви (новий список вийде за місяць):

ЕМІГРАЦІЯ.

Чехословаччина: Український Академічний Комітет, Прага, 500 кч., перша рата. Українська Господарська Академія в ЧСР, Подєбради, 300 кч. Українське Історично-Фільольогічне Т-во у Празі 100 кч. Українське Педагогічне Т-во у Празі 100 кч. Українська Спілка ім. Мазепи у Празі 10 дол. Український Жіночий Союз у Празі 50 кч. Союз Українських Пластунів Емігрантів, Прага 100 кч. Українське Товариство Прихильників Книги у Празі 100 кч. Видавництво Української Молоді у Празі 10 дол. Українське Обєднання в ЧСР 100 кч. Спілка Українських Інжинірів на Словаччині, Братислава, 45 кч. Праська Громада Української Радикально-Демократ. Партії 100 кч. Українська Громада в Мельніку 40 кч.

Польща: Український Центральний Комітет у Варшаві 110.10 кч. Союз Українок Емігранток у Польщі 100

кч. Т-во Інжинірів Емігрантів у Польщі 45 зол. п. Український Центральний Комітет, Лодзь, 5 зол. п.

Бельгія: Т-во „Незалежна Україна", Брюсель, 100 бельг. франків. Представництво в Бельгії Головної Еміграційної Ради 100 бельг. фр. Спілка Українських Інжинірів у Бельгії 50 бельг. фр. Демократична Громада Українських Емігрантів у Бельгії 27 кч.

Люксембург: Українська Громада в Люксембургу 111.30 кч.

Франція: Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі 100 франц. франків. Редакція „Тризубу" в Парижі 100 фр. франків.

Аргентина: Українське Т-во „Просвіта" та Т-во „Сокіл" 18 дол. і 5 арг. пезо.

Канада: Обєднання Українських Національних Організацій в Торонто 20 дол.

КРАЙ.

Галичина: Збірка ректора Української Госп. Академії проф. Б. Іваницького у Львові: в Центросоюзі 100 зол. п., у Т-ві „Дністер" 50 зол. п., у Земельному Банку Гіпотечному 50 зол. п., в Народній Торговлі 25 зол. п., в Центробанку 25 зол. п., в Маслосоюзі 30 зол. п., в Українській Парламентарній Репрезентації 25 зол. п.

Буковина: Союз Українських Студентських Організацій в Румунії 1.205 леїв.

Хто далі?

Українське Бюро в Льондоні, щоб підтримати та прискорити справу до кожних зібраних 100 дол. додає своїх 100 і призначило на це суму до 3.000 дол.

Імена всіх, і тих найменших жертводавців, Музей збереже Україні у своїх памятних книгах; хтож дасть відразу або частками 10 дол., буде записаний в окремій Памятній Книзі Фундаторів Українського Дому, а хто дасть 25 дол. — буде записаний в Золотій Памятній Книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України. Імена всіх жертводавців, що дадуть по 100 дол. будуть уміщені на окремій почесній стіні Українського Дому; імена всіх, що дадуть по 500 дол. будуть вписані золотими буквами на окремій мармуровій таблиці при вході.

Жертви надсилати на адресу директора Музею, проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyč, Praha—Nusle, 245. Czechoslovakia.

Літвінов у Москві.

МОСКВА, 9. 12. ПАТ. Нині в год. 13. вернувся до Москви ком. Літвінов. Витали його на двірці вищі службовці комісаріяту закордонних справ із віцекомісарем Крестінським, представник італійської амбасади та багато більшовицьких і закордонних журналістів. Літвінов відмовився дати якінебудь відповіди на запити журналістів.

ГІТЛЄРІВЦІ В СТОКГОЛЬМСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

СТОКГОЛЬМ, 9. 12. ПАТ. Університет у Стокгольмі був тереном гітлєрівських авантюр. Виклад проф. Далєбера на тему „Нордійська раса" викликав невдоволення гурта гітлєрівців. Вони переривали виклад безупинними оплесками й окликами „Геть із марксизмом!" Коли гітлєрівці хотіли усунути професора з катедри, прийшло до бійки між двома відламами студентів. Поліція привернула порядок. Університетська влада веде слідство.

МОРАЛЬНЕ РОЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА, 9. 12. ПАТ. Делегатам на розбройну конференцію розіслали кілька документів, що торкаються праць комітету морального розброєння, м. ін. апробований комітетом проєкт тексту частини будучої розбройної конвенції, яка торкається морального розброєння в ділянці навчання, радіофонії, фільми, театру і т. п. та рапорт справоздавця комітету польського делєґата Комарніцького.

ДОМАГАЮТЬСЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ДОЛЯРА.

НЮ ЙОРК, 9. 12. ПАТ. Національний союз промисловців, у якому заступлених є 560.000 фабрикантів, постановив одноголосно домагатися від Рузвельта стабілізації доляра.

—o—

З українського життя за кордоном.

ДРУГИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКОГО СІЧОВОГО СОЮЗУ ЗА КОРДОНОМ У ПРАЗІ.

Дня 26. листопада н. р. відбувся у Празі II. зізд Українського Січового Союзу за кордоном. З огляду на сучасну господарську скруту не всі організації змогли прислати своїх представників. Між делегатами були заступники з Праги, Подєбрад, Пільзна, Ржевниць і інші. Було також багато гостей. До почесної президії запрошено генерального секретаря Соц. Спортового Інтернаціоналу п. Сіллибу, що у своїй промові вітав зізд в імені руховиків і спортовців цілого світа, обєднаних в Інтернаціоналі. В імені Чехосл. Союзу Робітн. Руханк. Організацій вітав зізд генеральний секретар п. Паша. В імені грузинів вітав зізд п. Ломтатідзе, заступник грузинських с.-д., в імені Обєднання донців пп. д-р Гребенников та інж. Персидсков, в імені білорусів — п. д-р Гриб, в імені підкарпатських „Січей" пп. інж. Русинко та інж. Качуровський. Між наспівшими привітаннями був теж привіт від Товариства „Каменярі" зі Львова.

Зіздом керувала стара Управа Січового Союзу під головуванням п. Сокальського (Калістрата). Про діяльність Союзу в минулому та пляни на майбутнє реферували: ген. Петрів, д-р Безпалко та д-р В. Гайдовський-Потапович. Центральною точкою було затвердження статуту місцевих січових організацій та Січового Союзу.

До нової Управи Союзу обрані: Сокальський — головний кошовий; В. Петрів — головний осаул; В. Гайдовський-Потапович — головний писар; за членів вужчої Управи — пп. Безпалко, Галина Манжула, Подруґуля, Горищенко. До ширшої Управи крім названих осіб обрані ще пп. Кирієвський, Гарасівка, Козловський та Дідух; до ревізійної комісії обрані пп. Бочковський, Янюк та Собків.

Зізд післав привітальну телеграму през. Масарикові, що за старої Австрії боронив українські „Січі" перед переслідуваннями.

Почесними членами Союзу обрано основоположника й каменяря „Січей" д-ра Кирила Трильовського та генерала Всеволода Петрова. З чужинців — генерального секретаря чехословацької соціял-демократичної робітничої партії сенатора Дундра та Головну Управу Чехословацького Союзу Робітничих Руханкових Організацій.

Велику увагу звернув зізд на технічні руханкові справи, а головно на справу участи українського Січового Союзу у III. Робітничій Олімпіяді, що має відбутися в липні місяці 1934 року у Празі.

—o—

Тяжке положення власників реальностей.

ІНТЕРВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАСНИКІВ РЕАЛЬНОСТЕЙ У ПРЕЗИДЕНТА МІСТА ЛЬВОВА.

Делегація Союзу українських власників реальностей у Львові в складі голови Союзу п. Юліяна Русина і секретаря п. Івана Олексина була дня 6. ц. м. у президента міста Дрོвновського і вручила йому три петиції, і саме: 1) Протест проти намiреної на рік 1934-35 підвишки додатку комунального до податку від недвижимостей з 75 на 100 проц.; 2) домагання обнизити оплати за зужиту воду, електрику, газ, оплату каналову й інші оплати міські до висоти фактичних коштів; 3) домагання звільнити від плачення додатків і всіх оплат міських від тих одно- і двокімнатних мешкань, за котрі власники реальностей не побирають чиншу з причини мораторії.

Делегація наша зійшлась випадково у президента з делєгацією Львівського Товариства власників реальностей, веденою генералом д-ром Балабаном і обі делєгації відбули спільно з президентом двогодинну конференцію, представивши основно теперішнє невідрадне матеріяльне положення власників реальностей у Львові, спеціяльнож українців, які мають свої реальности переважно на периферіях міста, зложені з одно- і двокімнатних мешкань і чиншу від них з причини мораторії вже третій рік не побирають, а проте мусять за ці мешкання платити всі податки, додатки й оплати, що спричинило загальне зубожіння власників реальностей і неможливість платити податки.

Президент Дровновський вислухав поодиноко всіх членів обох делєгацій і в своїй довшій відповіди признав усі домагання власників реальностей за оправдані, одначе заявив, що управа міста Львова не може зрезигнувати з частини своїх доходів, покриваних власниками реальностей, бо місто потребує в році 1934 грошей, аби дати працю безробітним. При цьому прирік взяти по змозі під увагу скрутне положення власників реальностей при сплачуванні залеглостей в міських оплатах.

Союз українських власників реальностей у Львові має намір добиватися дальше у Воєвідстві і в Міністерствах в Варшаві знесення тих всіх тягарів, які несправедливо підривають змогу іствування власників реальностей та обмежують майже цілковито їх права власности і розпорядимости своїм майном. Положення власників реальностей дійсно тяжке.

Місяць ГРУДЕНЬ — місяць „Просвіти". Святкуймо свято Ювилятки! Складаймо жертви на розбудову та скріплення великих і відповідальних перед історією завдань „Просвіти"!

ПОЛЬСЬКА ПРОГУЛЬКА В МОСКВІ.

МОСКВА, 9. 12. ПАТ. Нині приїхала тут польська прогулька, 25 осіб, що її зорганізував інститут пропаганди мистецтва.

—o—

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ ВИБУХ.

НЮ ЙОРК, 9. 12. ПАТ. У Лінаресі (Мехіко) в рафінерії цукру прийшло з досі невідомих причин до вибуху. Згинуло 16 людей. Вибух знищив кілька околичних будинків.

—o—

З нових видань.

„ГЛУЩЕНКО". Монографія з 32 репродукціями. Тексти *Святослава Гординського і Павла Ковжуна*, Львів 1934. Видання „Асоціяції Незалежних Українських Мистців", ст. 24+32. Ціна 6 зол.

Монографія наскрізь европейська, виглядом і змістом. Навіть одна стаття перекладена на французьку мову. Двох наших мистців, Ковжун і С. Гординський, інформують нас про успіхи третього: Глущенка. Про Глущенка пишуть уже чужинці і нелегко лаїкам пояснити секрет його таланту. Глянеш на репродукції образів або і на їх оригінали, відчуваєш свіжість, розмах, але пригадуєш собі за багато інших подібних жіночих актів, краєвидів і рисунків пером. Ковжун сягнув до історії українського та французького малярства, щоб розяснити нам те „нове", на що звертають увагу знавці перед Глущенковими образами; Гординський пробує це зробити більше теоретично і шукає в ньому боротьби двох вічних елементів: інтелектуального й інтуїтивного. Перехід від суворого клясицизму до більш особистого відчування — це факт, але в чому ця особиста тепла нотка? — ось питання, на яке різно відповідають критики Глущенка.

Глущенко має преціка̂вий життєпис. Його вроджений хист до нежля розвинувся ще змалку під впливом найближчого рідного середовища, в якому були сільські малярі-самоуки. Вся решта життєпису того 32-літнього юнака це дивна сполука припадку та сильної волі. Як він попав у Німеччину без засобів до життя, а потім у Париж і як без звязків та знання мови зумів серед тисячей талантів добитись до того місця, яке заняв — можна тільки дивуватись. Малярський ринок у Парижі це біржа пристрастей і закулісових інтересів, де нелегко пробитись до перших рядів. Кому це вдалось, той мусить мати непересічний талант. Дивіться на образи Глущенка і шукайте в них того, що найшли свої знавці та чужинні.

м. р.

Jerzy Kurnatowski: WSPÓŁCZESNE IDEE SPOŁECZNE. Warszawa, 1933. Ст. 181. Ціна 4.— зол.

Тепер, коли господарський устрій світа найшовся напереломі, коли цілий ряд держав почав експериментувати, прямуючи зовсім виразно до зміни дотеперішніх засад у продукції і при розділі дібр, згадана книжка — це поява дійсно на часі. Тому хочемо звернути увагу на неї. Перед нашими очима бачимо багату фільму господарських реформ, сміливих замислів і єретичних — що так скажемо — рішень. Загальний наступ на ліберальний капіталізм прийняв форми міцно агресивні. Мусоліні послідовно розбудовує корпоративну систему італійського господарства, заповідаючи кінець надмірно розвинених ідей капіталізму, — в Америці великий капітал останками сил боронить свою диктатуру, — гітлєризм таки справді встрягає в господарські справи і береться до далекойдучих реформ, — в Англії дискутують націоналізацію банків і т. д. і т. д., не згадуючи Радянщини з її „соціялізмом".

Кожна з тих „практик" має свою теорію, чи то в цілости якоїсь економічної доктрини, чи то в мікстурі, що її призбирали зручні еклектики. Є й доктрини опрацьовані до подробиць (прим. франц. неосиндикалізм), що тільки чекають своєї реалізації.

Автор щоправда не мав ще змоги взяти на увагу гітлєризму і рузвельтизму як господарського устрою [illegible], проте [illegible] [illegible] європейських економічних доктрин.

Проф. Курнатовський [illegible]

і нову економію, до якого то „гріха“ сам признається у передмові. Це робить його книжку корисною лектурою і для наших кооператорів.

Годиться підчеркнути виразно ворожий підхід автора до більшовизму як господарської доктрини. Їй присвятив він у книжці окремий розділ. „Більшовизм — пише він — що теоретично ставить собі за ціль аркадійські відносини чистого комунізму, практично спихає людство назад до часів Атилі, Джінгісхана і Тамерлянів, до періоду кочівництва і грабункових нападів“. (ст. 43). Бюрократична олігархія, що панує на руїнах пролетаріяту не могла нічого кращого створити!

Який устрій кінець-кінців прийметься? Автор добачує велику майбутність у кооперації, але „в кооперації, яку слід розуміти якнайширше і то теоретично і практично, розуміти як збір усіх почувань, думок і доктрин, що склались на кооп. ідеольогію і суму тих усіх зорганізованих уже і плянованих інституцій, що реалізують цю ідеольогію“ (ст. 132).

Автор не вважає доцільним подрібно зображати будучий суспільний лад — як це заявляє на кінці книжки і замикає словами справжнього кооператора: „Треба йти шляхом рочдельських піонірів, дорогою Фур'є і Прудона, перенятись їхнім духом і працювати, а вдатні досвіди самі вкажуть дальшу дорогу“.

В. Н-вич.

НОВИНКИ

— **„Український Бескид“.** З днем 10. ц. м. перемиський „Бескид“ виходить під назвою „Український Бескид“. Разом з частинною зміною назви повернув „Український Бескид“ до давнього великого формату „Українського Голосу“. Видає „Український Бескид“ і за його редакцію відповідає мгр. Юліян Костюк.

— **На волі.** Арештованого перед кількома тижнями у Станиславові адвоката д-ра Черненка випустили на волю. — З Романова, пов. Бібрка вийшли по 5-місячнім слідстві з львівських Бриґідок на волю: Підлужний Михайло, Дучій Микола, Захара Михайло, Стасик Василь, Гриновець Йосиф, Назарко Богдан, Дикий Степан і Шурта Михайло. По своїм виході з вязниці складають вони за нашим посередництвом щиру подяку Вп. д-рові Ст. Федакові і тим Вп. Паням, які приходили їм з допомогою.

— **Михайло Голинський** виступить у Дрогобичі дня 14. грудня (четвер) на своєму концерті, в якому візьме участь і дрогобицький „Боян“. Акомпаніює дир. філії Музичного Інституту п. Богдан Пюрко.

— **Число страйків у Польщі.** На основі статистичних обчислень в другім кварталі ц. р. на терені цілої держави страйкувало 136.025 осіб у 2.707 промислових і торговельних заведеннях. Найбільше страйкувало в прядільному промислі.

— **Німецькі фільми в Польщі.** Зачувати, що наслідком покращання польсько-німецьких взаємин в найближчому часі на польський кіновий ринок будуть допущені німецькі звукові фільми. Першими фільмами в німецькій мові будуть дві австрійські фільмові продукції.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

БРИНДЗЯРНЯ „МАСЛОСОЮЗУ“ В ЦЬОГОРІЧНОМУ СЕЗОНІ.

Останнє число „Коопер. Молочарства“ (1. XII. ш.) приносить інформаційну статтейку про одно з найновіших підприємств „Маслосоюзу“ (досім нове це, — як відомо — продажа бурей). Розбудова бриндзярського промислу йде швидким кроком. І так: коли в минулому році, що був першим організаційним роком, доставили гуцули будзу понад 3.000 кґ, то в цьому році 13.500 кґ., себто 4 і пів рази більше! Це є величезний осяг, коли взяти під увагу, що весна була дуже пізна, що в початках липня повився сніг у горах і холод спричинив велику смертельність овець. У цьому році „Маслосоюз“ не тільки поширив і угрунтував ворохтянський район, але перекинув свою організаційну працю теж на район Шибеного, а вгл. Буркута. В цьому районі сліпна ще деяка стриманість гуцулів до акції „М. С.“, але ця стриманість швидко минеться, так як минулася вона у ворохтянському районі. Продукована вже сьогодні бриндзя не тільки вистарчає на деталічну продаж у склепах „М. Союзу“, але дає можливість поширити гуртову продаж і виперти — як читаємо у „Кооп. Молочарстві“ — з краєвого ринку закордонну бриндзю

Польська хроніка.

ПРОБЛЄМА БЮДЖЕТУ. — БІЛЬШЕ 20-ти ВІДСОТКІВ СУСПІЛЬНОГО ДОХОДУ НА ДЕРЖАВНІ ВИДАТКИ.

З приводу сесії бюджетової комісії польського сойму, що саме починається, широкий відгомін у польській пресі найшла справа бюджету, точніше справа збереження рівноваги бюджету. Краківський „Час“ називає її квадратурою кола. І дійсно так воно і є. Властивим ділачем державних доходів є армія, а „геополітичне положення Польщі не позволяє зменшити видатків на оборону держави“. До речі — державний бюджет Польщі не має покищо в собі тих небезпечних моментів, що замрячувалиб уже найближче завтра, напр. так, як у Франції. „Народова позичка“ врятувала ситуацію, а преміліпар бюджету виказує 48 міл. зол. дефіциту, себто всього 2 прц. бюджету. Та діло в тому, що небагато надії на те, щоб можна було осягнути преліміновані доходи. Державні доходи виявляють постійну знижкову тенденцію. Тому необхідна є ощадність, а її — як запевняють — нема в чому робити. Ось і квадратура кола. Суспільний дохід у Польщі що його обчислив Делерка в рр. 1925—29 на 19 міліярдів упав нижче 10. І коли тодішні бюджетові видатки забирали для себе 15 прц. суспільного доходу, то тепер забирають 20 прц., себто 5-ту частину!

РОЗВІЯНА ЛЄҐЕНДА ЕКСПОРТУ ДО РОСІЇ.— РОЗЧАРУВАННЯ ПОЛЬСЬКИХ РЕМІСНИКІВ.

„Ґазета Варшавска“ принесла довше справоздання з зібрання у Варш. Ремісничій Палаті, на якому делєґати ремесла поділились своїми вражіннями з поїздки до Радянщини. Відомо, що тепер польсько-радянські „візити і ревізити“ стали найбільше замітним виявом політичного зближення. Їхній характер переступив уже межі господарського зацікавлення, проте надії на „добрі інтереси“ з більшовиками у Польщі не перевелись. Одним із таких проявів оптимізму була поїздка делєґатів польсько-жидівського ремесла до Москви. Виставка, що її влаштували делєґати на терені радянської столиці загально подобалась. „Але були це тільки гарні слова“. Коли прийшло до реалізації замовлень, то нічого з того не вийшло. Шкіряне взуття, що здавалось — мало найбільші експортові шанси, показалось зовсім непотрібне (мужеське) або дуже мало потрібне (жіноче). Дамські капелюхи подобались, але „російське жіноцтво капелюхів не потребує“, бо має носити береги. І т. д., і т. д. Делєґацію збули загальниками і обіцяли їй, що швидко приїде до Варшави радянський повновласник для докладнішого обговорення трансакцій. І цей повновласник приїхав, але замісць поцікавитися виробами ремісництва, закупив у Польщі.. солонину.

ПРОТИ НИЩЕННЯ КООПЕРАТИВНОЇ АВТОНОМІЇ.

З останніх вісток, що появився у пресі, виходить, що уряд непохитно стоїть на становищі необхідности зміни кооперативного закону і що справа є близька реалізації. Ми вже згадували на цьому місці про спротиви польського кооперативного світу тим замірам уряду (зїзд делєґатів польської кооперації 8. X. 1933). На днях сойник Союзу Поль. Кооператив підніс черговий протест проти реалізації кооперативного закону, вважаючи, що тільки користуючись дотеперішньою автономією кооперація зможе видобути життєві сили з краю для переборення кризи.

Світова хроніка.

ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ПАНЕВРОПЕЙСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

5-го грудня ц. р. закінчив у Відні свої паради збір людей, що вірять в успіх паневропейської ідеї, якої духовим батьком і найактивнішим реорганізатором є Куденгове-Калерґі. Рівень нарад — як запевняє австрійська преса — був дуже високий, а в програмі найшлись усі найактуальніші болячки европейської економіки. В маніфесті, що його оголосила ця конференція сказано між іншими ось-що: Всі дотеперішні спроби побороти европейську кризу невдались. Свобідна світова торговля впинена, самовистарчальні думки загострили кризу. Одиноною розвязкою проблеми, це створити з Европи великий господарський простір з 320 міліонами консументів для оборони европейських селян і робітників перед дешевими продуктами позаевропейського сіль.-господарства і промислу“. — Цей маніфест збільшає тільки літературу про потребу господарської кооперації держав, яка дальше залишається побожним баганням теоретиків.

ДВІ КОМІСІЇ ЗБІЖЕВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Лондонська збіжева конференція закінчилась низкою постанов про потребу поліпшити відносини на міжнародньому збіжевому ринку. Вона покликала до життя 2 комісії: перша має досліджувати сучасний стан збіжевого ринку, друга має думати про те, як збільшити запотребування збіжа.

ГОСПОДАРСЬКІ АКТУАЛІЯ. — ЗА І ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ ДОЛЯРА. — ЖОВТА НЕБЕЗПЕКА.

Коли переглядаєте закордонну пресу за останні дні, то завважуєте розмірно менше зацікавлення справами доляра. Чи ситуація на валютовому фронті Америки стабілізувалась? Ні! Боротьба поміж інфляціоністами і противниками інфляції не тільки не спиняється, але навпаки загострюється. В Ню Йорку зави̇зали господарські діячі „Нац. Комітет Економістів“, вибрали почесним президентом проф. Кеммерера (він нещодавно опублікував свої протиінфляційні міркування) і заповіли дуже енерґійну акцію за поворотом до золотого паритету. Частинне послаблення інтересу доляром в Европі можна пояснити хиплевим змученням перемелювати все ту саму загадочну справу. Світ цікавиться тепер тим, як Франція вийде з бюджетової пастки, і перш-усього тим, як боротись успішно з заливом світа японськими товарами. „Жовта небезпека!“ Цей панічний викрик чути в цілому світі і ці два слова стрічаєте тепер майже в кожній газеті.

В. Н-вич.

— **Інвестиційні роботи для безробітних.** З фондів праці Волинь має одержати понад два міл. зол., які підуть на будову дороги Торчин-Володимир (получення Луцька з Володимиром), меліорацію Стира й Турії, експльоатацію біля Корця (корецька порцеляна) каоліну, кварцитів і ін. мінералів, що вживаються при порцеляновій продукції; на будову електрівні в Володимирі, водотягів у Луцьку й Рівному та на мешканеве будівництво, очевидно, для урядовців.

— **Пожежа університету.** В будинку університету при вул. Маршалківській у Львові (давніший сойм) наслідком поганої будови комина займилася белька внутрі муру ще тому три дні. Запримітив це університетський возний щойно в суботу, коли дим заповнив іспитову салю на І. пов. і викладову салю катедри історії мистецтва. Пожежна сторожа, що працювала в масках, розібрала долівки та стелі та вгасила вогонь. Шкоди є на 5.000 зол.

— **Як можна сплатити борг.** Купець мануфактури в Рівному К. оголосив банкроцтво. Його віритель купець з Лодзі Шац, щоб стягнути з К. свої гроші, прийшов до Рівного особисто. К. прийняв його дуже мило, поставив добрий обід з коньяком, а після нього почали купці грати преферанса, від якого перейшли до газардової гри. Шац програв біля 890 зол. готівкою. Коли залишився без грошей, почав ставити векслі К. Гра скінчилася тим, що К. виграв всі свої векслі на суму 2.500 зол. і борг свій зліквідував.

— **Страшна пожежа.** В с. Осові на Сарненщині загорілися забудування Кіндрата Мечкайли. Вогонь перекинувся на інші будинки й загалом згоріло 14 хат з іншими забудуваннями, коні, корови, віпні і т. ін. на суму 40 тис. зол.

— **Дикі бійки.** Брати Олександер і Василь Гояки з с. Раковий Ліс на Коширщині так набили свого сусіда Василя Мисика палицею по голові, що нещасний залявся кровю й утратив память. — Мешканець села Хотислава на Берестейщині Микола Савчук підчас сварки з сусідом Павлом Кравчуком ударив його ножем у серце і Кравчук по кількох хвилинах помер.

— **Краєва хроніка.** В громаді Милівці пов. Коломия арештовано начальника громади М. Окулянка та його секретаря Сенкевича під замітом зловживань при стяганні податків. — На Залізчики управительки школи в Гнилківцях пов. Заліщики напали три невідомі люди і стероризувавши її, забрали футро, годинник і 40 зол. готівкою. — В лісі біля Синевідська Нижнього пов. Стрий найшли трупа 18-літнього Павла Кипича

який вертаючи із Стебника з 15 кг. соли, замерз по дорозі. — У Познані помер на 47-ому році життя польський поет історик Вількaнович. — До бюр жидівської віроісповідної громади в Перемишлі вломилися злодії, розбили вогнетревалу касу та забрали пять зол. у більоні. Іншої скритки, де було кількадесять зол., не вспіли розбити, бо їх сполошив службовець громади. — У Вильні двох бандитів вирвало на вулиці скарбовому урядовцеві теку з готівкою 8.000 зол. На крик прохожих кинули теку і втекли. — В Любачеві арештовано Альбіну Козакову, що наслідком родинних невзгодин облляла в ночі свого чоловіка Олександра підчас сну спіртом і підпалила, наслідком чого він тяжко попікся і вмер. — У громаді Люлютів біля Велюня вибрали солтисом д-ра фільософії Курнатовського. — Ряшівська поліція арештувала трьох бандитів: Андр. Бажибока з Ряшева, Ант. Януша з Пшеворська та Влад. Мачугу з Розбужа, які в червні вбили й ограбили в Пшибишові 72-літнього польського священика Хмуровського. Вони відповідатимуть перед судом присяглих, тому що речинець наглого суду вже минув.

До вас зайдуть у ГРУДНІ висланці „Просвіти“. Прийміть їх щиро і радісно! Нехай не забракне у збіркових листах „Дару Просвіті“ нікого з вас! Зложеним датком покажім, що наша „Просвіта“ всім нам дорога, дорога нам доля Нації!

— **Арештуватимуть усіх пачкарів.** У Польщі проєктують закон, щоби карати вязницею всяких пачкарів. Досі менше пачкарство карали гривною.

— **Мороз і хуртовина.** В усьому краю після короткої відлиги настав знову сильний мороз. Сильні вітри ще обнижують температуру. Температура вагається між 27—10 ст. У Львові, в місті в суботу мороз доходив до 15 степенів. На ратункову стацію зголосилося пятнацять жертв морозу. — В Німеччині також сильні морози: в Бреславі в суботу було 23 ст., в Гіршберґу 27 ст. Ненотовані досі морози настали на Сибірі та Поволжі. Волга на найглибших місцях замерзла на 4 м. глибоко. Нагальна сніговиця лютує на Чорному Морі. Наслідком хуртовини пропало 21 рибальських човнів і 50 людей. Досі врятували 40 рибалок, решта мабуть згинула.

— **„Пророк“ многоженства.** У селі Берхлів (Здолбунівщина) біля большевицького кордону появився „пророк“ Федь Морницький, що агітує за многоженством. Подорожує він із 7 жінками та каже, що хоче їх мати 12. Морницький свої сектярські практики виконує як нудист. В одному селі селяни побили Морницького. Всеж він подорожує далі та виконує сектярські практики.

— **Прошак-вбивник.** Наймичка Пшисовец з Вовчої Волі присілася біля Розвадова на сани проф. одноногого прошака зі Заміхова (п. Ярослав). Коли прошак довідався, що дівчина має при собі 41 зол. побив її палицею по голові, що аж поломалася. Забрав у дівчини гроші та черевики й покинув у рів, думаючи, що вона вже не живе. Прошака арештували й він стане перед наглим судом. Дівчина бореться зі смертю в тарнобжеському шпиталі.

— **Касові зловживання при війську.** У 18 полку у Скерневіцах викрито великі зловживання в полковій касі, що полягали на виставлюванні фікційних виплат воякам цього полку та фальшуванні т. зв. чорного фонду. Висота зловживань доходить до величезних сум. Слідчий суддя кпт. Водзінін при окружнім військовім суді поставив у стан обвинувачення 10 старшин і підстаршин, між ними поручника Моліна, платника полку.

— **Поліцай постріляв арештованого.** На залізничому дворці у Переворську поліцай Матей Нуда стрінув нотованого вломника Владислава Пельца і пробував його вилеґітимувати. Пельц ставив опір і кинувся на поліцая. Тоді Нуда добув револьвера і стріляв, ранячи Пельца в рот. Тяжко раненого відставлено до шпиталю.

— **Смерть від пса.** До шпиталю в Лодзі привезли Станислава Собота, якого перед чотирма місяцями покусав пес. Собот злегковажив обовязок зголоситися до охоронного щеплення. Наразі виступили у нього прояви сказженини і Собот умер серед страшних мук.

— **Румунська хроніка.** Винарі в північній Молдавії не мають збуту на своє вино й тому продають його по пів-тора лея (30 сотиків) за од-

ну літру. — На горі Бюбейко біля Шипоту радовецького повіту чабан Алєксандру згорів у своїй колибі, яка запалилася в ночі від розложеної ватри. — В Бурд[illegible]янах залізничі робітники Д. Драган і П. Ман[illegible]аке дісталися під колеса поспішного потягу, які відтяли обом ноги. Померли в дорозі до шпиталю. — В цукровій фабриці в Крещатику два фабричні робітники Ол. Череп і Мик. Матушинський доторкнулися наелектризованого 1000-вольтами проводу й погибли на місці. Тіла нещасних відразу звуглілi.

— **Американський самосуд.** У Кунтсексі (стейті Тексас) розярена юрба вирвала з рук поліційних агентів трупа мурина, застріленого поліцією за опір. Тіло причепили до самоходу й обвозили пів години вулицями муринської дільниці, після чого спалили на кострі. Поліція глядала мурина за вбивство білої жінки.

— **Ріжні вістки.** Врочисте посвячення порту в Ґдині відбулося 8. п. м. при участи представників польської влади. — На Ісляндії вибухають вульками Вайна і Йокуль. — В Югославії оголошено закон про охорону банків, що попали в труднощі. Мусять просити державної допомоги або мораторії.

— **Вічна весна.** Котра з гарних пань з делікатною церою прикрашеною знаменитим пудром 5 Fleurs Forvil не подібна до вічної весни?

З концертової салі.

МАРІЯ СОКІЛ І АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Тому, що наш постійний рецензент був співучасником концерту і не було його ким заступити — ми публікуємо виімково рецензію відомого львівського музиколога проф. д-ра Северина Барбага, за яку йому на цьому місці щиро дякуємо. **Редакція.**

Як складення програма, так і спосіб її інтерпретації Марією Сокіл і Антоном Рудницьким створили (2-го ц. м. в малій салі Муз. Т-ва Лисенка) атмосферу, в якій вибаглива і вимагаюча публика мала змогу переживати музику з почуттям повного артистичного вдоволення. Правдива музикальність (істнує також неправдива), культура й феноменальні голосові вальори Марії Сокіл дозволяють їй вникати вродженим інстинктом в суть кожного стилю і кожної техніки. Програму — за виїмком арій Пучінія з „Турандот“ і „Богеми“ — виповнили пісні і арії російських композиторів (Чайковський, Черепнін, Римський-Корсаков, Мусоргський, Рахманінов) та виконані з особливим пієтизмом українські вокальні твори Барвінського, Косенка, Мейтуса, Лятошинського і Рудницького. Пучіні в цьому оточенні був непотрібний; радше треба було замісць нього ввести ще якісь сучасні українські твори. Одначе розуміємо інтенцію оперової артистки, яка хоче показати свої визначні прикмети у відтворюванні драматичної лірики, яка в майже безконкуренційній оперовій тематиці Пучінія апорві відповідає скалі і красці голосу концертантки та талантові її вмілого контрастування й степенування динаміки й ритміки.

Зпоміж російських творів найбільш безпосередньо промовили до слухачів пісні Рахманінова („Біля мого вікна“ і „Як гарно тут“) та „Думка Парасі“ Мусоргського; вони виріжнюються через свою шляхотну кантилену й одноцільність конструкції. У відділі українських творів, в центрі зацікавлення стояли — побіч лагідної, повної принадливої простоти, але вєстаки драматичної „Колискової“ Барвінського, — чотири пісні Антона Рудницького до староkитайських текстів, званих спільним заголовком „Китайська флейта“. Здається, що таланту Рудницького на нашому терені як слід не оцінюється. Згадані пісні дуже оригінальні в експресії і техніці (особливо 3-я і 4-а). Гармонічна есенція і мельодійна лінія лучаться органічно на фундаменті очищеному з традиційних шаблонів. Пісні визначаються також льогікою і звязкістю нових звукових сполук при одночасній відсутності дешевих секвенцій і зайвих говтраних зворотів з одної сторони, з другої — відсутністю скрайньо перебільшених гострот численних сучасних композиторів. Рудницький не йде слідами тих композиторів, які всю свою енерґію виладовують злебільша в напрямі занотування найдрібніших слідів недавньої минувшини, замісць берегти цю енерґію для справжнього здобування нової мистецької правди. Рудницький є шукачем і безсумніву зазначиться таким і в дальших своїх творах, як один з найповажніших представників нової української музики. — Марія Сокіл була знаменитою інтерпретаторкою творів свого чоловіка й мистецького дорадника.

Д-р Северин Барбаґ.

З кіна.

КІНО „КАСІНО“: „НИНІ ЖИВЕМО“.

Все ще воєнна фільма. Знову одна жінка між двома мужчинами і то в такому воєнному крутіжі, що ледве закохалась в одному і вже кохає другого ще більше. Оба вони герої і як тільки один попадає в небезпеку або ранений, то термометр його успіхів на любовному фронті йде вгору. Є і зразки їхнього геройства. Коли летун, що кокетує зі смертю, десять хвилин нищить довкола себе всю ворожу ескадру, що наступає на нього збитою лавою, публика на салі починає масово сміятись. Режисерія перетягла струну і всю фільму до неймовірної нудоти. Жаль першорядних артистів Джоан Крефорд і Ґері Купера до цього стращного банального фабрикату.

КІНО „ПАЛЯС“: „МЕРТВИЙ ДІМ“. (На підставі повісти Достоєвського).

Історія революційного гуртка Петрашевського, до якого теж належав Достоєвський. В основу фільми ввійшли „Спомини з мертвого дому“ настільки, що Достоєвський увесь час є центральною фіґурою, дарма, що з згаданім гуртку не грав він головної ролі. Брутальні сцени знущання над селянами царськими посіпаками переплетені поетично знимками з природи та творів петроградського мистецтва. Режисер оперує весь час різкими контрастами, але стримується від надто ясної тенденції, що й так замітна. Грають першорядні артисти. Сцена жандармського допиту Достоєвського, хвилини перед присудом смерти і сцени в лазні роблять велике враження. Сама маска Достоєвського незвичайно вірна. Фільма хотіла якомога вірно передати духову боротьбу автора „Злочину та кари“, що довела його від сильних соціялістичних симпатій до християнського містицизму зі своєрідною російською закраскою. Нема в ній нічого шаблонового. Дикція артистів така добра, що хто знає російську мову, не потрібує глипати на перекладені надписи.

Фільму попереджує рисункова совітська ґротеска зроблена теж наскрізь оригінально.

Дописи.

СТРИЙ.

Посвячення власного дому Тов. Слуг. По вечорі 3. XII. ц. р. відбулося урочисте посвячення власного дому Т-ва слуг у Стрию. На це небуденне свято зійшлися представники всіх українських установ Стрия. Акту посвячення доконав о. пapox при участи катехитів оо. Лешинського і Мартинкова. Осередком свята стала п-і Баччинська, котра поклала найбільше труду в зорганізуванні дівчат і зібрала муравлиною працею з дрібних датків 700 долярів, за які куплено дім із 4 убікаціями біля самої церкви. Заслуги ті підносили у своїх промовах представники поодиноких товариств, складаючи від себе і свою лепту на крижму для товариства.

Вибори до міської ради в Стрию. Зарозумілість і невідповідальність одного міщанина, котрий уважав себе за провідника міщанства у Стрию, могла спричинити утрату всіх мандатів українських радних до міської ради. Той міщанин, якого деякі чинники уважали за карного члена нації і доручили йому організацію виборчих комітетів у місті, ще в останній хвилині не хотів віддати на час лист українських кандидатів з належними законом підписами виборців виборчій комісії, аж провід Українського Виборчого Комітету відобрав від нього ті всі акти і вислав їх почтою. Зробив це той міщанин тому, що не поставили його на одно з 5 місць на першому місці. Виборча комісія квестіонувала чи долешні листи і щойно на інтервенцію члена головного виборчого комітету і на його доказні арґументи по порозумінні з воєвідством у Станиславові прийняла листи без застережень.

Останнє в цій каденції засідання ради міста Стрия [illegible]

Святкуймо свято „Просвіти“! Цеж наше всенародне свято! В місяці ГРУДНІ нехай скрізь гомонить слово „ПРОСВІТА“! Та ще голосніше нехай воно відозветься в наших серцях! Складаймо почесний „Дар Просвіті“! Вписуймося в її члени!

немило. Бо єндеки, що для вигідного хліба переписалися у нас на санаторів, внесли були свого часу страшно гурра-патріотичну і боєво-агресивну „декларацію" проти українського клюбу радних і тішилися, що наллють „гайдамакам" горячого сала за шкіру. На це на передостаннім засіданні ради дістали „патріоти" гідну відправу від клюбу українських радних. Подразнювалися цим ендеко-санатори і рішили замовчати на смерть відповідь українців. Коли домагання українців вписати їх відповідь до протоколу не принято, тоді по рішучій і мужеській протестаційній заяві голови українського клюбу інж. Соколовського, цілий клюб наших радних вийшов демонстраційно зі салі. Наприкінці слід додати, що жиди, замісць сидіти тихо, голосували проти українців!

Театр ім. Старицького відіграв у неділю 3. XII. „Контрольор спальних вагонів" з успіхом моральним і матеріяльним.

РАВА РУСЬКА.

Дальші ревізії й арештування. Дня 31. X. постерунок поліції в Любичі арештував Вовківну Юлію з Любичі. По переслуханні на поліції її звільнили. — Дня 8. листопада постерунок з Белза перевів ревізію у Прядки Яцка і Куглича Івана в Журавцях; по переведенні ревізії обох арештували і відставили на постерунок до Белза, а звідти до суду у Львові. Обох підозрівають у ви-

битті шиб у місцевого пароха о. Лопатяка. — Дня 14. листопада постерунок з Белза перевів ревізію у Скиби Івана в Любичі Кулайцях; по переведенні ревізії його арештували і відставили до судових арештів у Львові. Правдоподібно арештували його на донос місцевого латинника.

Летючки КПЗУ в Равщині. Дня 29. жовтня розкинули по деяких селах тут. повіту комуністичні провідники свої летючки, в яких накликували м. ін. і до незаткування дня національної жалоби. У звязку з тим постерунок з Камінки перевів ревізію у Сідельника Івана, Бучми Теодора й Артимишина Петра в Камінці Будах. По переведенні ревізії усіх трьох арештували і відставили до судових арештів у Львові.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт стрілецьких пісень. Мужеський хор „Думка", знаний зі своєї рухливости, уладив 2. грудня у салі „Сокола" хоральний концерт стрілецьких пісень. У програму концерту увійшли: „Стрілецьким шляхом", збірка стріл. пісень Гайворонського, стрілецькі пісні Котка та 18 пісень у хоральному укладі І. Недільського. В програму попали також два твори, які сюди не належали, а саме: „За рідний край" Гайворонського і „Тим, що впали" Ф. Колесси. Є це пісні, що повстали в часі війни, але стрілецькими піснями у повнім розумінні того слова вони не є. Новістю було 13 стрілецьких пісень, опрацьованих на мужеський хор І. Недільським. Відомі мельодії пісень, як „Накрила нічка", „Човник", „Ой шумить, шумить" і інші, дістали у своїй строфковій будові цікавіший вигляд завдяки ріжному гармонічному і тематичному оформленню. Хор під управою Л. Крушельницького вивязався зі свого нелегкого завдання добре. Голосово хор трохи слабший, як у попереднім сезоні і незрівноважений. Згубилися десь низькі тони басів, а перший тенор звучить трохи за ніжно у високих тонах. Можна мати також застереження щодо темпа, яке у всіх майже наших (галицьких!) хорів буває за повільне при середніх і скорих темпах. Тому, а також з причини трьох довгих перерв (35 мінут!), концерт протягнувся дещо за довго і це разом з неогрітою салею вплинуло на умучення хористів при кінцевих точках програми. Концерт попередила коротка історія стрілецьких пісень, яку переказала ред. Р. Купчинська зі Львова.

О. З.

Фейлетон „Діла".

По килимах снігових

Ледви білий сніг покриє брудну землю — появляється на вулицях Львова спеціяльний нарід. На перший мент она не має він жінок. Сині́ють довгі штани, рябіють ріжнокольорові сорочки, на головах шапки австрійської „ляндштурми", ходить довгими кроками і говорить майже басом. Самі мущини...

Але придивитися — є й жінки!

То тут, то там висмикнеться спід шапки пасемце золотого волосся, сорочка не пристає якслід, штани трохи інакше скроєні... А щодо майже басового голосу, то це тільки фасон. Ці басістки напевно співають альтом (у найгіршім разі!), а старяться щонайменше високим сопраном.

Ось який нарід покриває сніг, коли цей покриє землю.

„Гей, у сонячні простори
Гей, на волю з хат тісних!
Через доли, через гори,
По килимах снігових!

На лещетах, мов на крилах
Ловим кожну ясну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить"...

Вже сам факт, що лещатарська пісня зачинається від „гей", а не від „ой" — вказує на те, що лещатарі нарід бадьорий, трактують цілу справу на весело і не допускають до себе традиційного суму. Уявляю собі, що правдивий лещетар навіть як сяде з розгоном на замерзлу труду, чи запоре носом у нертовиння — то й тоді не крикне „ой!", тільки „гей!"...

„Гей покинь турботи в хаті
І до гурту приставай!
Перед нами в білій шаті
Розгорнувся рідний край!

На лещетах, мов на крилах,
Ловим кожну ясну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить

Коли так воно справді, як у пісні співається, то лещетарство ідеальний лік на нинішні хороби. Маєш вексель до заплати, тещу не в гуморі, незрозумілого коморника чи нетерпеливого властивика камениці — кидаєш те все в хаті, приставаєш до гурту і — коли тобі досі від того всього не заграла кров у жилах, — лещети на плечі і вже кров грає, аж баньки циганські. Щодо вітру, то це тільки поетична прикраса. Не думаю, щоб лещетарський нарід бажав собі щиро пошуму вітру при... 10 степенях морозу. Зправді дехто запевняє, що це нічого не шкодить, але я переконався, що це ще менше помагає.

Мені лещетарський спорт не новина. Знаю його від сьомої гімназійної, коли то я перший раз на лещетах мов на крилах ловив ясну мить. Митті не зловив, але зате дошку зломив і мусів відкупити, бо лещети були шкільні.

З того часу я тільки духом був з лещетарями, хоч ні, неправда: один раз їздив „партибрідж"-поїздом до Славська.

Але коли дивлюся на тих лещетарів, яким уже на шістьдесятку стукнуло, то хто зна, чи не навіть цього року не піду на лещетарський... Чайний Вечір.

Галактіон Чіпка.

—o—

СПОРТ.

З ЛЕЩАТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 10. ц. м. в од. 4-ій попол. в домівці Сокола-Батька відбудеться перший теоретичний виклад із запроектованого курсу для початкуючих лещатарів. Курс обійматиме крім теорії ще 7 практичних лекцій на снігу. Курс вестиме наш найкращий лещатар д-р І. Мриц. Зголошення в канцелярії Сокола-Батька щоденно, а також у неділю перед викладом. Вписове на курс для соколів 1.— зол., для гостей 3.— зол.

Лещатарська Секція С. Б.

ДО КОМУНІКАТУ К. Л. К.

Оголошена у вчорашньому комунікаті К. Л. К. зимова оселя триватиме від 27. грудня ц. р. до 5. січня 1934, а не до 27. січня, як було подано.

ПРОГРАВ НАЙКРАЩИЙ СИТКІВКАР

ЛЬОНДОН, 9. 12. ПАТ. Найкращий ситківкар світа австралієць Крефорд програв із третьою ракетою Англії Лі 4:6 4:6.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р В. Терен: ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ. Історія українського народу. IV-а частина. Накладом „Самоосвіти", ст. 32.

Микола Голубець: ВЧОРАШНЯ ЛЕГЕНДА. „Українська Бібліотека", ч. 11 за листопад 1933. Ст. 127, 16°.

ЖУРНАЛИ.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", ілюстрований журнал історії та побуту. V. Річник. Число 12 грудень 1933. Зміст: А. Курдидик: Фрагмент; Р. Антонович: Спомин; Рік 1918 на Буковині; Від Адміністрації. Д-р Осип Ковшевич; Думаймо про живих; На фронт; Рік у Холодному Ярі; Історія 8-ої Галицької Бригади; Пів року під більшовиками.

ВІСТІ НАРОДНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ МІСТА ЛЬВОВА, грудень 1933. Зміст: А. Березовський: На фронт! А. Добрянський: Значіння міст у державницькій політиці Нації. А. Березовський: Дещо з історії і статистики Львова. Посол Сергій Хруцький: Місто та церква. Д.: „Просвіта" та її змагання. „Рідна Школа". З діяльности Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові. За масову ощадність. Чи призадумалися ми над тим? Діяльність Народньої Організації Українців м. Львова: Звіт з діяльности НО. Виклади Громадянського Знання. Організація харчевої допомоги безробітним. З правильника НО. Вписова карта.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ч. 12. 1. грудня.

„УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО" Париж, 26. листопада 1933. Ч. 31. Видання на правах рукопису.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, грудень, ч. 12.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Ч. 26, грудень.

ORIENS, dwumiesięcznik, poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Listopad-grudzień 1933. Rok I, Nr. 6.

Закордонне радіо.

Неділя, 10. грудня 1933.

Відень (517,2) 10.50 Пісні в арії, 12.00 Концерт, 20.00 „Еспанський соловейко" оп. Фаля; **Братислава** (279,3) 11.10 Концерт (музика, спів); **Кошиці** (293,5) 18.20 Концерт; **Прага** (488,6) 10.35 Камер. концерт, 12.35 Військ. орхестра, 20.05 Галявий концерт; **Париж** (1725) 16.00 „Країна усміху" оп. Легара, 21.45 „Травіята" оп. Верді; **Атльона** (413) 22.00 Спів; **Рига** (525) 20.25 Спів (Марія Куренко); **Берлін** (419) 18.30 Як. музика, 20.05 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 16.40 „Віденська кров" оп. Штравса; **Лянгенберг** (472) 20.00 „Келермайстер" оп. Целера; **Ляйпціг** (389,6) 18.15 Камер. музика; **Мінхен** (533) 19.00 Нар. музика; **Будапешт** (550,5) 19.05 Цит. музика; **Міляно** (331,5) 20.30 „Гльорія" оп. Чіле; **Рим** (441,2) 17.00 Концерт.

Понеділок, 11. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.25 Швайцарська музика, спів; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт; **Брно** (341,7) 19.55 Концерт; **Кошиці** (293,5) 21.00 Музика, спів; **Прага** (488,6) 21.00 Пісні; **Білгород** (430,4) 16.00 Дітočі пісоньки; **Гайльсберг** (276,5) 17.25 Фортепян на 4 руки; **Ляйпціг** (389,6) 20.30 „Пісні Нібелюнгів" Вагнера; **Мінхен** (533) 22.50 Концерт; **Бреслява** (325) 17.50 Шуманові пісні; **Міляно** (331,5) 17.10 Орхестра, 20.00, 21.10 Концерт; **Рим** (441,2) 17.30 Солісти, 19.35 Спів.

Львівське радіо.

Неділя, 10. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.45 Релігійна музика з грамофону; 12.15 Відслонення памяткової таблиці Голувка в міністерстві закорд. справ; 12.35, 13.12 Симфон. поранок (Грігові твори); 13.00 Безпека праці в Зл. Державах; 14.00 Лісова скринька; 14.15 Ринки рільних продуктів; 14.25 Популярні пісні з грамофону (Шаляпін); 14.50 Каварки співають; 15.00 Господарський відчит; 15.20 Військова орхестра; 16.30 Славні мистці (грамофон); 16.45 Літер. чвертьгодина: „Бочка незгоди"; 17.15 Нар. музика, спів; 18.00 Платонова трильогія: „Критон"; 18.40 Пісоньки (Дямша); 19.00 Відчит про Белзу; 19.10 Всячина; 19.30 Радіотижневик; 19.50 Легка музика, спів; 21.00 Відчит; 21.15 На веселій львівській хвилі; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Понеділок, 11. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Симф. музика з грамофону; 12.38 Танкова музика з грамофону; 15.25 Збіжева - біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Пісні Чайковського (Володимира Яроховська); 16.15 Пісні (Гавр. Матиєяк, баритон); 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Віоля; 17.20 Фортепян; 17.50 Стенографія; 18.20 Джез (грамофон); 19.00 Поетичні хвилини (поезії Голендра); 19.25 Фейл.: „Бетовен і його „Чародійки"; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт; 21.00 Фейл. Макушинського „Добре скроєний фрак"; 22.00 Танкове музика; 23.05 Грамофон.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. XII.: масло зол. 3.—, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 5.00—5.20 зол. за копу. Тенденція на всі артикули сильна.

Ціни битої птиці в птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	1-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.55	1.45
Кури на росіл	1.65	1.55	1.45
Качки	1.35	1.25	1.15
Гуси	1.25	1.15	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вп. п. Д-ра Івашка Івана просимо негайно зайти до друкарні „Діло" в дуже пильній справі.

Союз Діячів Театрального Мистецтва у Львові, повідомляє, що Загальні Збори відбудуться дня 17. грудня ц. р. о год. 2. пополудні в домівці кооперативи Український Театр. Звичайний порядок дня. 735

Продам всі річники (оправлені) „Життя і Знання" і „Самоосвіти". Зголошення до Адміністрації під „Оказія". 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцін. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 2—?

ПОВІДОМЛЯЮ, що я перевіс заведення направи вічних пер „ПРЕЦИЗІЯ" до Пасажу Андрольного, Рутовського 12 або Ринок 29. 743 1—1

ОХОРОННІ ПЛАЩІ для всіх професій поручає найдешевше Вирібня охоронної одежі „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, вобіч Промислового Музею. 17/47 1—3

ПЕРШОРЯДНА ПРАЛЬНЯ „АМЕРИКАНСЬКА", Львів, Собіського 12, телеф. 71-30 виконує якнайкраще всякі замовлення, прання ріжного біля та хемічне чищення. Урядникам та студентам велика знижка. 701 2—3

САНКИ, лещата та совги по дешевих цінах поручає А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 693 3—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів, Пасаж Гавсмана. 598 12-15

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ під управою Михайла Рибака у Львові при вул. св. Зофії 25 виконує кравецькі роботи по найновіших взорах солідно і дешево на час. 675 5 5

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, **Grodno, ul. Hoovera 9.** 4-15

КАПЕЛЮХИ мужеські, жіночі переробляю, відновляю за 1.50 зол. „КАПЕЛЛЬО", Кентшинського 18. 2/32 1—1

„МОЖНА БИ на цю тему балакати багато-багато.. хоч троха дивно висказувати свої погляди в далеке.." — Підпиши відповідь: Львів, головна почта, посте-рестанте.. 742 1—3

КІМНАТА умебльована, окремий вхід, солідному льокаторові. Д-р Левицький, Театинська 3. 737 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Цією дорогою складаю найсердечнішу подяку Вп. Проф. др. Паньчишинові, Вп. др. Кашубинському, Вп. др. Музиці і Вп. др. Кордюкові за дуже дбайливу безкорисну лікарську поміч у часі моєї важкої недуги запалення легенів. Лише великому їх знанню і щирій опіці можу завдячувати, що з моєї важкої недуги я вийшла побідно.

Стефанія Кордасевичева,
вдова по надраднику скарбу.

48. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів **„НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ"**
Краєвого Союзу Споживчого
кооперативи з відповідальністю уділами у Львові

відбудуться дня 30. грудня 1933 (субота) о год. 10-ій з рана в салі Т-ва „СОКІЛ" у Львові при вул. Руській ч. 20 — з ось-яким порядком дня:

1) Відкриття Загальних Зборів Членів (§ 93 стат.).

2) Верифікація протоколу 47. Загальних Зборів Уповажнених з дня 31. грудня 1932 (§ 94 стат.).

3) Звіт з діяльности і біланс Н. Т. за адм. рік 1932-33 (§ 96/1 стат.).

4) Звіт Головного Контрольного Комітету (§ 110 стат.) і його внесення дотично уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді за адм. рік 1932/33 (§ 112 стат.).

5) Звіт з ревізії Народної Торговлі, переведеної Р.С.У.К. (§ 96/7 ст.).

6) Доповнюючий вибір членів Надзірної Ради і їх заступників (§§ 65, 66 і 96 стат.).

7) Вибір Головного Контрольного Комітету на адм. рік 1933/34 (§§ 96 і 109 стат.).

8) Означення найвищої суми зобовязань, які Народна Торговля може заситнути (§ 96/11 стат.) і означення найвищої межі кредиту, який може Народна Торговля уділити одному членові Союзу (§ 96/12 стат.).

9) Означення висоти презенційної марки для членів Надзірної Ради і винагороди для членів Гол. Контр. Комітету (§ 96/2 стат.).

10) Внесення членів (§ 92/2 стат.) і зміни (§ 92/4 стат.).

Річне звідомлення, рахунки і біланс за адм. рік 1932-33 виложені є до перегляду Вп. Членами в домівці „Народної Торговлі" у Львові, Ринок 36/I, в годинах урядових Центрального Бюра себто від 8-ої рано до 14.30 після полудня від найближчого дня після оповіщення Загальних Зборів аж до останнього дня перед Загальними Зборами (§§ 89 і 142 стат.).

Загальні Збори Членів Народної Торговлі осягають правосильний комплет, коли в них возьме участь така кількість членів, яка репрезентує 1/20 частину суми уділів, або 1/10 частину членів „Народної Торговлі".

Якщо до одної години після часу, на який Загальні Збори Членів скликано, такий комплет не явиться, Загальні Збори Членів є правосильні рішати всі справи поставлені на порядку дня без огляду на висоту репрезентованої на них суми уділів і без огляду на скількість присутніх на них членів (§ 91 стат.).

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ", Краєвого Союзу Споживчого, кооперативи з відповід. уділами у Львові.

Д-р Стефан Федак, вр. президент.
Володимир Целевич, вр. секретар.
Львів, дня 8. грудня 1933. 730 ?-1

ЗАЗДРІСТЬ НЕ ДАЄ ЗАСНУТИ

сотням фабрикантів. Наслідують вони марку нашого славного на весь світ пудру, однак не можуть підробити його гатунку ні запаху.

Звертаємо увагу на коробку — і конечний напис —

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Цей пудер виробляють лише в Парижі.

5 fleurs POUDRE FORVIL

У ТРІЮМФАЛЬНІМ ПОХОДІ по цілому світі ідуть **перфуми і тоалєтові води** **5 FLEURS FORVIL - PARIS**

Щоби остерегтись підробок, продаємо їх лише в оригінальних пляшечках, а не на вагу.

Присилайте передплату!!!

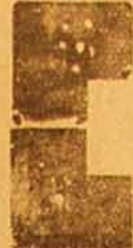

Neues **Wiener Journal**
австрійський світовий щоденник
ПЕРЕДПЛАТА 5.50 зол.
(зам. дотеперішньої міс. передпл. 12 зол.)

Повідомляємо П. Т. Публику

що ми отворили першу українську книгарню у Варшаві й обняли представництво „Української Накладні" та інших українських видавництв. Маємо на складі

великий вибір книжок і часописів

в українській мові та інших.

Терміново спроваджуємо книжки й часописи з закордону. Незадовго виходить з друку наш великий катальог українських книжок, який будемо висилати на домагання безплатно.

Просимо жадати пересилку нашого безплатного катальогу.

КНИГАРНЯ НАУКОВА
Warszawa, Marszałkowska 132.

Домагайтеся знаменитої, правдивої, щодня свіжої
грецької халви „КАВУРАСА"
ВСЮДИ МОЖНА ДІСТАТИ
ФАБРИКА — ЛЬВІВ — ШПИТАЛЬНА 42. — ТЕЛ. 37-37.

ПІЖАМИ

теплі мужеські всілякої величини 9.80—11.80, жіночі з фланелі в шовкові паси наймодніші 9.80—12.50, дитячі 4.30 та всіляка вовняна білизна з матеріялу власної продукції на 50 проц. дешевше купиш лише у філії фабрики біля „ПАВ", Львів, Сикстуська 1. Цінники даром. 21/41 1-1

ФАРБИ, ЛЯКЕРИ, ПОКОСТИ И ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає
А. Лопушанський
Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16
Вибаглива косметика. Спеціяльність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЕ". 19/48 1—4

ПЕРФУМИ, КРЕМИ, ПУДРИ, КОСМЕТИКИ І ТОАЛЄТОВЕ ПРИЛАДДЯ
БОГДАН БОГОСЄВИЧ
17/47 ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 6. 1—3

Лещатарські комплети
як штани, вітрівки (імпрегн.), чобоги (дульбокс), дошки (всесезі), вати, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50
ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9. Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 3-10

КЛОПОТИ СВ. НИКОЛАЯ найдешевше і найпрактичніше розвяже

„Фото-Радіо-Паляс"
ЛЬВІВ, П.Л. МАРІЙСЬКА 8
(Будинок Шпрехера).
Найновіші радіовідбірники і знаряддя, фотографічні апарати і причандали.
19/47 1—5

НЕРВОЛЬ
Хеміка д-ра Франца, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
нольок з причини простуди, нострілові, ішіасові і ін. всюди можна дістати.
ВЕРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА
АПТИКА МІКОЛЯША
ЛЬВІВ, Коперника 1.

Новий Самоуправний Закон
Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.
Ціна 40 сотиків
Поштова пересилка 15 сот.
Висилає Адміністрація „Діла".

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає: Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10